

NOWE ŻYCIE

pismo polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturalno - oświatowe.

Wychodzi W NIEDZIELE I CZWARTKI.

№ 30

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Grodno, plac Batorego Nr. 4 m. 7.—Telefon 490.

PRENUMERATA: Miesięcz. 1 zł., kwart. 2.50 półrocz. 5 zł., rocz. 10 zł., w Ameryce 3 dol. roczn. Konto P.K.O. nr. 80.021

CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrový lub jego miejsce przed tekstem 30 groszy, w tekście 50 gr., zwyczajnie 10 gr.

Układ ogłoszeń: 1 strony i tekstu 4—szpaltowy, 4 strony 8—szpaltowy.

ROK XX

Dwa światy

Ustala się przekonanie, że jesteśmy w Europie w okresie zdecydowanej walki dwu światów. Najlepszym obrazem tej walki jest od szeregu miesięcy tocząca się wojna domowa w Hiszpanii, gdzie narodowcy prowadzą walkę na życie i śmierć w okrutnej wojnie domowej z komunistami.

Prof. Konieczny zwrócił uwagę w artykułach, drukowanych swego czasu w „Myśli Narodowej”, że to jest walka 2 cywilizacji: cywilizacji azjatycko - tyrańskiej, której wytworem jest komunizm, z cywilizacją rzymsko - katolicką, której wyrazem jest obecnie faszyzm włoski. Bolszewizm rosyjski stara się zniszczyć moralność, zastępując ją karabinem, terrorem i naginaniem prawa do swoich potrzeb i celów.

Organizowane przez moskiewski Komintern podkopy komunistyczne w Europie starają się wprowadzić wytworzony przewrót gospodarczy, ale celem głównym tych podkopów jest zniszczenie moralne narodów. Komunizm stara się zabić w człowieku wiarę, że stworzony jest na obraz i podobieństwo Boże. Niszcząc wszelkie zasady moralne, komunizm budzi w człowieku najgorsze instynkty i szerzy światopogląd świata bez duszy.

Przeciwstawieniem tego barbarzyństwa wschodniego są ruchy narodowe w krajach, opartych o cywilizację rzymsko-zachodnią. Wyrazem poglądu narodowego na świat, ilustracją zasad narodowych jest mała broszura p.t. „Wartości ducha”. Broszura ta jest zbiorem myśli Mussoliniego, wypowiedzianych w ostatnich 10 latach. Ze stron tej niewielkiej broszury wyłania się prawdziwa postać duchowa Mussoliniego. Przy czytaniu jej stwierdzić możemy, że jest to człowiek żelaznej woli, nieudzielnej energii i pracowitości. W zdaniach krótkich wydaje on rozkazy swojemu narodowi. Oto wyjątki:

„Tłum — mówi Mussolini — oto skała, miną jest — wola. Mina wysadza skałę. Trzeba chcieć, silnie chcieć. Tylko tą potęgą woli przezwyciężymy każdą przeszkodę. Wpierw obowiązki, potem prawa. Chciałbym, by faszyzm włoski miał za hasło żyć w niebezpieczeństwie. Lepiej żyć jeden dzień jak lew, niż sto lat jak owca. Trzeba iść naprzód, budować, a jeśli potrzeba — walczyć i zwyciężać. W państwie musi być porządek i sprawiedliwość. Tylko Bóg może ugiąć wolę faszystów,

ludzie i rzeczy — nigdy.”

Poza tymi wskazaniem, których zadaniem jest wychować wielki naród, zdolny do walki z przeciwnościami, w „Wartościach ducha” znajdujemy także wyznaczenie wiary Mussoliniego. Mówi on:

— „Powiedzieliśmy, że nie naruszymy filarów społeczeństwa, t.j. Kościoła. Otóż religia, która jest świętą spuścizną narodów, nie została we Włoszech ani naruszona, ani pomniejszona. Przeciwnie powiększyliśmy jej znaczenie. Jeżeli przed chwilą wszedłem do kościoła i pochyliłem się przed ołtarzem, uczyniłem to nie dla oddania powierzonego holdu religii państwowej, lecz uczyniłem to z wewnętrznego przygotowania, gdyż sądzę, że naród nie może się stać wielkim i potężnym, świadomym swych przeznaczeń, jeżeli nie zbliży się do religii, nie uzna jej za istotny czynnik swego życia prywatnego i publicznego. Jedyną ideą powszechną, która istnieje dziś w Rzymie, jest ta, która promieniuje dziś z Watykanu. Naród będzie moralny, jeśli będzie religijny, a jeśli będzie religijny, będzie silny.”

Wskazania i zasady Mussoliniego najlepiej odzwierciedlają różnicę, jaka dzieli te dwa światy, prowadzące hezwyględną walkę: komunizm i nacjonalizm.

Karol Włereczak.

Życzenia Ojca św. dla króla Anglii

Legat nadzwyczajny Stolicy Apostolskiej na uroczystości koronacyjne w Londynie, arcybiskup Pizzardo, zawiaduje królowi Jerzemu VI list Ojca św. z powinszowaniami i życzeniami dla monarchy. W akcie koronacyjnym, który odbędzie się w angikańskim opactwie westminsterskim, legacja papieska udziału nie weźmie, natomiast będzie obecna na specjalnej trybunie podczas uroczystej defilady. Następnego dnia po koronacji w katolickiej katedrze westminsterskiej odprawione zostaną modły w intencji króla. (KAP.)

Papini członkiem Akademii Włoskiej

(KAP). Słynny autor „Życia Chrystusa” Giovanni Papini mianowany został członkiem królewskiej Akademii Włoskiej. Nominacja ta przyjęta została z powszechnym uznaniem i radością. „Osservatore Romano”, pisząc o tym wyróżnieniu, zwraca uwagę, że Papini to postać szczególnie budująca, zarówno jako pisarz katolicki, który od chwili swego nawrócenia z dumą i godnością zawsze nosi to miano, jak i patriota włoski, umiejący kochać i czcić swoją ojczyznę.

Zwycięstwo van Zeelanda

Uzupełniające wybory w Brukseli do parlamentu przyniosły zwycięstwo premierowi belgijskiemu van Zeelandowi. Przywódca radykalnej partii narodowej Degrelle został pokonany. Zwalczały go wszystkie wielkie stronnictwa w obawie, aby radykałowie nie doszli do władzy. Degrelle uzyskał tylko 69.000 głosów. Zwycięstwo van Zeelanda dowodzi, że stronnictwo katolickie w Belgii jest silne.

Dwa bżiki

Prasa zagraniczna podaje wiadomość, że niemiecki generał Ludendorff pogodził się nareszcie z Hitlerem. Dotychczas każdy z tych dwóch bżików niemieckich na własną rękę walczył z chrześcijaństwem w Niemczech, a propagował powrót do pogaństwa. Obecnie walkę tę będą prowadzili razem. Gen. Ludendorff ośmielił się w ostatnim czasie przez wydanie książki przeciw Pismu św. Tytuł tej książki w tłumaczeniu brzmi: „O! wielka zgrozo! Biblia nie jest słowem Bożym.” Krytyka tej książki schłastała, wykazując, że Ludendorff opierał się na dwóch bezwartościowych broszurkach podobnych do siebie autorów bżikowatych.

Centrale komunizmu

Pismo szwajcarskie „Courrier de Genew” podaje niezmiernie ciekawy artykuł o podziemnej propagandzie komunistycznej w Europie. Dla podminowania Europy komuniści sowieccy stworzyli t. zw. „podziemny aparat” (podpolnyj apparat), działający w trzech głównych centralach w Europie.

Pierwsza ukryta centrala, z której rozchodzą się rozkazy Kominternu na całą Europę, znajduje się w Szwajcarii. Działa ona w Genewie, a ośrodki ma w Zurychu, Lozannie i Bernie. Propagandą kierują szef propagandy międzynarodowej Gepner, Bodenmann i Anderthüren.

Druga centrala jest w Paryżu. Na czele jej stoi niemiecki komunista Willi Münzberg, właściciel wielkich firm wydawniczych. Pomaga mu Aleksander Losiewskij, działacz robotniczy.

Trzecia centrala działa w Pradze Czeskiej pod kierownictwem Klemensa Gottwalda, sekretarza czeskosłowackiej partii komunistycznej. Jest to żyd, który uchodzi za jednego z najzdolniejszych organizatorów „aparatu podziemnego”. Wzory propagandy opracowują takie tuzy komunizmu, jak Romain Roland i Leon Feuchtwanger.

Kursy spółdzielcze

Związek Spółdzielni Spożywców Rz. P. „Społem” w Warszawie, ul. Grażyny nr. 13 — organizuje i w roku bieżącym kursy spółdzielcze wycieczkowe, dostępne dla wszystkich, w różnych dzielnicach kraju, w cenie zł. 20—(10 dni) i 35—do 50 zł. 14 dni, a mianowicie: w Worochcie nad Prutem, w Bukowinie (Tatry), w Ustroniu pod Łodzią, w Górach Świętokrzyskich, w Beskidach, nad jeziorem Narocz, nad Morzem. Bliższych informacji udziela Składowa „Społem” w Grodnie, ul. Orzeszkowej, nr. 5, telefon 61.

Zaniepokojenie w Sowietach z powodu opóźnionych zasiewów

Usunięcie komisarza M. Kalmanowicza, któremu powierzono opiekę nad wiosenną kampanią zasiewów, jest następstwem niepowodzeń, jakie towarzyszyły tegorocznym zosiowom wiosennym w Związku Sowietów. W południowych krajach Sowietów wiosna w tym roku rozpoczęła się nadzwyczaj wcześnie i dlatego roboty wiosenne na roli zostały przyspieszone. Jednak okazało się, że zimowe prace przygotowawcze nie były przeprowadzone tak, aby kampania wiosenna mogła prowadzona być gładko. Organa kierownicze do niedbalstwa tego obecnie dopłacają.

Oficjalne dane sowieckie świadczą o tym, jak kampania zasiewów wiosennych została w bieżącym roku zaniedbana. Do dnia 5 kwietnia obsiano na terytorium Sowietów 9.923 hektarów. W ubiegłym roku w kampanii wiosennej obsiano do tego czasu już 11.211 hektarów. Zatem obszar zasiewów wiosennych jest w roku bieżącym o 1.288 hektarów mniejszy. Opóźnieniem zasiewów dotknięte są głównie południowe rejonu zbożowe, jak winnicki, kijowski, azowsko-czarnomorski, odeski i dnipro-petrowski. Jednak zjawiska te zaobserwować można i w innych rejonach. „Prawda” moskiewska stwierdza, że w rejonie jarosławskim, gdzie także należy już przystąpić do zasiewów, dotychczas jeszcze nie sprawdzono zboża na zasiew do kolchozów, dotychczas nie naprawiono traktorów i brak też materiałów pędnych dla traktorów.

Niekorzystnie przedstawia się także sytuacja na Syberii zachodniej. Przeszło 100 stacyj traktorowo maszynowych dotychczas nie przeprowadziło naprawy swym maszyn. Według sprawozdania komisariatu rolnictwa w najgorszym stanie znajdują się gospodarstwa państwowe (sowchozy). Tak np. w rejonie kujbyszewskim sowchozy, które z wiosną miały obsiać 400.000 hektarów, dotychczas nie są przygotowane do zasiewów. W Azbekeistanie, Azerbejdżanie, Turkmenii i Tadżikistanie opóźnione są zasiewy bawełny.

Czynione są zarządzenia, aby jak najprędzej usunięto wszystkie braki, aby zbiory zboża nie ucierpiały.

Wileńskie kluby radiowe

Na terenie Wilna istnieją dwie organizacje związane z radiofonią. Jedną z nich jest Wileński Klub Krótkofalowców, który bardzo często urządza imprezy, propagujące sport krótkofalowy. W roku ubiegłym odbyła się już trzecia z rzędu Wystawa radiowa tego klubu, bardzo popularnego wśród wileńskiego społeczeństwa.

Jak się dowiadujemy, Wileński Klub Krótkofalowców ma zamiar przeprowadzić badania nad falami 5-metrowymi na terenie Wileńszczyzny oraz badania nad strefą martwą, zaobserwowaną nawet na falach długich w kierunku Wilno—Dynaburg—Ryga.

Obecnie na terenie klubu odbywa się kurs radiotechniki i radiotelegrafii ze szczególnym uwzględnieniem obrony przeciwlotniczej.

Od września 1935 roku działa na terenie Wilna Rodzina Radiowa, której celem jest dostarczanie radia ociemniałym oraz radiafonizacja szkół.

Żydzi litewscy pod rządem rosyjskim w okresie 1772—1825 r.

I.

Kwestia żydowska w państwie rosyjskim stała się jednym z ważniejszych zagadnień polityczno-społecznych dopiero w końcu XVIII-go wieku, po przyłączeniu ziem polskich z liczną ludnością żydowską. Kwestia ta przedtem właściwie nie istniała, gdyż żydzi, przyjeżdżający do Rosji w charakterze kupców, nigdy się tam na stałe nie osiedlali. Na prośbę burmistrza amsterdamskiego Witsena, usiłującego skłonić Piotra Wielkiego do otwarcia granicy dla żydów, car miał dać następującą charakterystyczną odpowiedź: „Znam żydów, znam i Rosjan... nie przyszedł jeszcze czas na połączenie tych narodów.”

Proszę oświadczyć żydom moją wdzięczność za ich propozycję; rozumiem, jakie mielibyśmy od nich zyski, wszakże miałbym dla nich litość, gdyby się znaleźli wśród Rosjan, albowiem chociaż są oni nader biegłymi w handlu i szalbierstwem, atoli gdyby mieli do czynienia z Rosjanami, obawiam się, że ponieśliby straty...”

Z innych, zapewne mniej „humanitarnych” pobudek, carowa Elżbieta rozkazała w roku 1742 wszystkim znajdującym się w Rosji żydów „wydalić za granicę i w przyszłości nigdy ich nie wpuszczać do naszego państwa.” Postanowienie to zostało potwierdzone przez Katarzynę II-gą.

W stosunku do ludności żydowskiej w pierwszopodziałowej dzielnicy polskiej zastosowane zostały ostre przepisy, dotyczące wymiaru specjalnych podatków i opłat, spadających ciężkim brzemieniem na ubogie nągół społeczeństwo żydowskie.

Katarzyna II dobrze wiedziała, — pisze historyk rosyjski — jakiej korzyści umiemy żydzi wyciągać ze swych profesji mieszczańskich i kupieckich, dobrze wiedziała, jak zżecznie obdzierają oni ludność miejską, wiejską, i uważała za zupełnie sprawiedliwe od ludzi, którzy wszystko zagarniają w swe ręce, żądać na potrzeby państwowe przynajmniej dwa razy tyle, ile płacili jej poddani religii chrześcijańskiej.

Nie wiemy, czy takie właśnie po budki, podejrzanego wartości etycznej, kierowały polityką carowej względem żydów, nie ulega natomiast wątpliwości zupełnej pomijanie jakiegokolwiek reformy stosunków żydowskich. Albowiem nie był chyba reformą projekt i niejaki Mejer, który w r. 1786 doradzał, aby na nizinach nadzecznych, zatopionych na wiosnę, wybudować pewną ilość domów i osiedlać w nich żydów, znanych z niechlujstwa, „ażeby woda podczas wiosennego wylewu unosiła całoroczne ich brudy i śmiecie, oraz ich samych obmywała”. Szczególny projekt Mejera nie został oczywiście urzeczywistniony, ale masa żydowska pozostawała w dawnej ciemności, zamknięta w przestarzałej organizacji kahalnej, przytłoczona podatkami. Jakże odbiegały od takich metod postępowania światłe zamierzenia Kołłataja, Czackiego lub Butymowicza, który dowodził, że „więcej krajowi przyniesie zysku urządzenie żydów, niż wybieranie nierównych i uciążliwych podatków”.

Pomimo wyraźnego upośledzenia ogółu żydów na Litwie odrazu stanął po stronie nowej władzy, przeciwstawiając się dążnościom społeczeństwa polskiego z wyrażną jego krzywdą. „Wszyscy żydzi tułajscy” — taką znamieną o nich opinię wypowiedział wielkorządca nowego zaboru ks. Repnin — „wcale nie żyli w społeczeństwie dla byłego w Polsce buntu (powstania kościuszkowskiego), ale przeciwnie, w gorliwości swojej świadczyli nam przysługi”. Liczne przykłady nadmiernej lojalizmu wobec Rosji potwierdzają słowa powyższe.

A. Zakrzewski.

(c. d. n.).

Czytajcie i prenumerujcie „Nowe Życie”

WIOSENNE PROMIENIE SŁOŃCA

ostro atakując cerę Pani, wywołując plamy i szpetne piegi. Należy zabezpieczać cerę w porze wiosennej, stosując udeklikatniający i usuwający piegi

KREM PRECIOSA
PERFECTION

Szkola polska w Piekle

(Gdańsk KAP). W wiosce polskiej, zwanej Piekło, położonej w samym rozwidleniu delty wiślanej, otworzyła Macierz Szkolna w Gdańsku po długoletniej uciążliwej walce o prawo nabywania skrawka ziemi — polską prywatną szkołę powszechną. Szkoła mieści się we wspaniałym nowym budynku, który dominuje nad całą okolicą w miejscu, gdzie schodzą się trzy granice: Polski, Niemiec i W.M. Gdańska. W tym samym gmachu mieści się będzie także ochronka, klasztor ss. dominikanek, szkoła kształcąca, sala zebrań, mieszkanie dla nauczyciela i ks. kapłana. Kierownictwo szkoły i ochrony objęły ss. dominikanki nauczycielki. Otwarcie szkoły nastąpiło d. 12 b.m.

Szkola będzie prawdziwą twierdzą ducha polskiego i katolickiego na tym krańcowym odcinku W.M. Gdańska. Ludność polska modli się do Boga ze łzami wdzięczności za wszystkich ofiarodawców z Polski, którzy do tego dzieła kultury polskiej ofiarą swoimi dopomogli.

Biskupia komisja szkolna

W dniu 14 b.m. odbyło się w Warszawie posiedzenie Komisji Szkolnej Episkopatu Polski z udziałem J.Em. Ks. Kardynała Prymasa Augusta Hlonda. J.E. Ks. Arcybiskup Metropolita Wileński R. Jalbrykowski po obradach komisji przybył z Warszawy do Grodna i w d. 15 b.m. wziął udział w konferencji dekanalnej.

Kraje, do których misjonarzem dostęp jest wzbroniony

Do krajów takich należą: Afganistan, Arabia, Butan, Grenlandia, Mongolia, Zewnętrzna, Nepal, Tibet, Sikkim, malajskie księstwa: Trengganu, Keda, Kelantan, Perlis i Djoher w południowej części półwyspu Malakka, oraz Rosja bolszewicka. W innych krajach zamorskich europejskie władze kolonialne, których nie wymieniamy, z tych czy innych względów, częstokroć wyznaniowych, nie pozwalają misjonarzom katolickim głosić nauki chrześcijańskiej. 275.000.000 czyli ósma część ludzkości jest narazie nieudostępna dla pracy misjonarskiej. (P.D.R.W.).

Nowy Zarząd Stow. Kupców Polskich

Dnia 11 b.m. odbyło się walne zebranie Stow. Kupców Polskich w Grodnie. Powołano nowy Zarząd, który ukonstytuował się następująco: prezes p. Marian Wiśniewski, wiceprezes p. Antoni Niewadził, sekretarz p. Jan Sulima, skarbnik p. Alojzy Hejka i członek zwyczajny Zarządu p. Kazimierz Staszewski. Zastępcy: Tadeusz Korulski, Kazimierz Rajtner i Ignacy Ostrowski. Do komisji rewizyjnej wybrano: Stanisława Tomiczka, Włodzimierza Szerszenia i Stefana Jurkiewicza, na zastępców: inż. Wilhelma Albrechta i Albina Jaskułowskiego.

Uchwały zapadły następujące:

1) Zrzeszenie Chrześcijańskie Kupiectwa i Rzemiosła miasta Grodna i powiatu, solidaryzując się z programem, ogłoszonym w deklaracji p. plk. Koca, zgłasza swe przystąpienie do tworzącej się organizacji i stwierdza, że dla dobra Państwa i Narodu Polskiego weźmie czynny udział w pracy nad rozwojem i ugrun-

towaniem zapoczątkowanej akcji.

2) Walne Zebranie członków Stowarzyszenia Kupców Polskich w Grodnie upoważnia zarząd do ogłoszenia w prasie miejscowej i zamiejscowej wszystkich tych kupców, którzy: a) dotychczas nie przystąpili do Stowarzyszenia, b) uchylają się od współpracy z zarządem Stowarzyszenia i nie stosują się do jego zarządzeń i c) współpracują z kupiectwem żydowskim i u nich nabywają towar mimo, iż takowy mogą nabyć w sklepach chrześcijańskich.

Podręcznik organizacyjny

Ostatnio ukazał się bardzo ciekawy i pożyteczny „Podręcznik organizacyjny Oddziału K.S.M.”, Warszawa 1937 r. str. 262, ułożony przez asystenta kościelnego K.S.M. ks. Stanisława Sprusińskiego i redaktora czasopisma „Na Wyżyny” Władysława Deptuły. Cena — 3.60.

Podręcznik ten został wydany staraniem Katolickiego Związku Meżów. Jest to bardzo pożyteczna i niezwykle ważna książka dla wszystkich organizacji katolickich. Podręcznik omawia programy pracy, sposoby prowadzenia zebrań, organizowanie sekcji, zastępów, kursów, pielgrzymek, traktuje obszernie obowiązki poszczególnych członków kierownictwa, jest zbiorem przepisów prawnych, dotyczących Stowarzyszeń Katolickich. „Podręcznik” można nabywać w Warszawie w Instytucie Akcji Katolickiej. (Nowogródzka 49).

Małżeństwa w r. 1936

(Warszawa-KAP.) Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z ogólnej liczby 284.425 małżeństw, zawartych w Polsce w roku ubiegłym, przypada na wyznanie rzymsko katolickie 189.123 małżeństw, na grekokatolickie 32.773, prawosławne 32.292, mojżeszowe 21.004 (oprócz małżeństw rytualnych, nie zarejestrowanych we właściwych urzędach stanu cywilnego), ewangelickie 7.931, oraz na inne wyznania 1.302 małżeństw. Na 1.000 mieszkańców wyznania grekokatolickiego i ewangelickiego przypada po 9,2 małżeństw, rzymskokatolickiego 8,5, prawosławnego 7,9, mojżeszowego 6,5.

Wszyscy nareszcie skorzystają

W Warszawie przy ul. Szaserów 49 powstał na wzór zagranicznych Instytut Porad Bezpłatnych, który w znacznym stopniu przyczyni się do usprawnienia racjonalnej pielęgnacji ciała i konserwacji zdrowia. Instytut omawia fachowo sposoby i środki z dziedziny ostatnich zdobyczy kosmetyki nowoczesnej, chemicznej, jak również gospodarstwa domowego, rolnego oraz daje wiele innych praktycznych wskazówek, a przede wszystkim, jakie środki należy stosować przy właściwej pielęgnacji twarzy i rąk, czym usunąć zmarszczki, piegi i inne plamy i jak można twórczo się ich zapobiec. Co robić przy poceniu się nóg i rąk. Doskonałe środki na porost włosów, siwym przywracające pierwotny ich kolor bez farbowania i usuwające łupież. Czym można usunąć bezpowrotnie i bezboleśnie owłosienie twarzy, pach, rąk, nóg i innych miejsc przez pendzlowanie. Skutek stu-procentowy dla osób niegających się. Środek przeznaczony przede-

Grodno przoduje w ofiarności społecznej

Na przestrzeni dość krótkiego, bo zaledwie kilkumiesięcznego okresu czasu Grodno samorządnie zorganizowało pomoc finansową dla dwu niecierpiących zwłoki spraw: 1) pomocy dla bezrobotnych, wyprzedzając znacznie akcję ogólnokrajową w „Pomocy Zimowej”; 2) budowy kilku szkół na terenie powiatu, uzupełniając w ten sposób pracę specjalnie w tym celu powstałą przed czterema laty na terenie całej Polski — organizacji pod nazwą Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powiatowych (T.P.B.P.S.P.).

Tak ofiarnie i czynnie występować może nasze miasto, dzięki nie tylko gotowości do ofiarnego wysiłku znacznej części obywateli naszego grodu, lecz również i dlatego, że może się poszczycić obecnością wybitnych i ofiarnych działaczy społecznych.

Wśród tej warstwy przodujących obywateli spotykamy jednostki o tak wysubtelnionej wrażliwości na punkcie niesienia pomocy dla spraw ogólnopatriotycznych, że sami, pomimo opodatkowania się na rzecz szeregu organizacji, zgłaszają się do T.P.B.P.S.P. z prośbą o przyjęcie ich w poczet członków rzeczywistych lub nawet honorowych (opłata roczna członka rzeczywistego wynosi 2 zł.)

Ostatnio zgłosiło się do Inspektora Szkolnego przeszło 30 osób spośród miejscowej inteligencji, tworząc w ten sposób przy Inspektoracie odrębne Koło tego towarzystwa. Znamy też liczne wypadki zgłoszenia się dobrowolnego na członków T.P.B.P.S.P. do Kół, istniejących przy wszystkich szkołach powszechnych w Grodnie. Czyż nie można mieć nadziei, że przy takiej ofiarności Polska będzie „podciągnięta” wzwyż? Oby tylko było więcej takich obywateli. Grodno 15.IV.37 r.

Gdy kobieta ma rację...

„Czy Ty także prowadzisz rachunki domowe, Kochanie?” pyta widocznie zatroszczony młody małżonek przy śniadaniu i dodaje zakłopotany, widząc zdumione spojrzenie żony: „...wybacz, ale mam wrażenie, że nasze dochody nie wystarczą, jeżeli Ty już od samego rana podajesz tak wykwintne pożywienie. Czy wiesz, ile kosztuje tak wymieniona kawa?”

„O, o to nie potrzebujesz się zupełnie obawiać, jeszcze z domu od rodziców pamiętam dobrze, że 1 filiżanka kawy „Enrilo”, licząc już z mlekiem i cukrem, kosztuje zaledwie 3 grosze”.

Jan MALINOWSKI

SKŁAD APTECZNY

Grodno, Dominikańska 13 t. 400

Poleca: Perfumy, wody kołońskie i wyroby kosmetyczne. Pomoce szkolne do gabinetów chemicznych i fizycznych,

Kronika

GRODNO, dnia 18 kwietnia 1937 roku
KALENDARZYK

- 18.IV. Niedziela 3 po Wielkiejnocy.
Apoloniusz. Bogumił.
Włodzimierz.
Wschód słońca 4.19.
Zachód słońca 18.31.
19.IV. Poniedziałek. Hermogenes.
Czesław.
20.IV. Wtorek. Teodor Wielki.
Agnieszka. Długomił.
21.IV. Środa. Anzelm. Konrad.
Symeon. Strzeżymir.

Daty historyczne. Dnia 19.IV. Rocznicą bitwy pod Raszynem. Dnia 19.IV.1919. Pierwsze wyzwolenie Wilna od bolszewików. Dnia 19.IV.1824. Zgon Lorda G. Byrona. Dnia 20.IV.1919. Wielkanoc w oblężonym Lwowie. Dnia 21.IV. Rocznicą założenia Rzymu.

Członkowie kapituły obejmują placówki w Pińsku. (Pińsk - KAP.) Wobec wygaśnięcia dyspensy papieskiej na prawo przebywania członków kapituły katedralnej pińskiej poza stolicą biskupią z dniem 1 maja b.r. członkowie kapituły powracają do Pińska. Ks. prałat d-r lwicki, dotychczasowy proboszcz i dziekan w Brześciu n/Bugiem, obejmuje stanowisko wizytatora diecezjalnego nauki i religii. Ks. prałat Józef Zelbo, dotychczasowy proboszcz w Herodyszczu pińskim, przechodzi w stan spoczynku. Ks. kan. Jan Wasilewski, dotychczasowy dyrektor Gimnazjum Biskupiego w Drohiczyźnie n/Bugiem, obejmuje stanowisko p.o. proboszcza kościoła katedralnego w Pińsku. Ks. kan. d-r Józef Moniuszko, dotychczasowy proboszcz w Siemiatyczach i dziekan drohiczyński, obejmuje stanowisko p.o. proboszcza nowoutworzonej parafii Matki Boskiej Bolesnej w Pińsku. Ks. kan. Stanisław Pletkiewicz, dotychczasowy p.o. proboszcz w Drohiczyźnie n/Bugiem, obejmuje stanowisko notariusza sądu biskupiego diecezji pińskiej.

Z teatru. W sobotę dn. 17 b.m. i w niedzielę dn. 18 b.m. o godz. 8.30 wiecz. oraz w niedzielę o godz. 4.30 popoł. odbędą się trzy przedstawienia komedii muzycznej „Rozkoszna dziewczyna”, która mimo swego olbrzymiego i niesłabnącego powodzenia schodzi już z repertuaru, ustępując miejsce drugiej z rzędu komedii muzycznej „Moja siostra i ja”. Ceny biletów od 25 gr. do 2 zł. Nową komedię „Moja siostra i ja” w przekładzie J. Tuwima i z tekstami piosenek Hemera reżyseruje Karol Wyrwicz-Wichrowski. W rolach głównych ukażą się występujący gościnnie: Zofia Lubiczówna i Igo Sym. Inne role odtworzą pp. Brochocka, Orliński, Oleński, Krzemieniecki, Dąbrowski, Wróblewski i inni. Jednocześnie drugi zespół odbywa próby z komedii wiedeńskiej „Moja kochana głupia mama”. W rolach głównych pp. Butkiewiczowa, Szyszko-Bohusz, Łodziński, Nowacki i inni.

Kursy okręgowe. Niedawno w Łuninie i Dąbrowie odbyły się kursy okręgowe Akcji katolickiej. Trwały one po 3 dni, gromadząc paruset uczestników, w znacznej części z szeregów młodzieży katolickiej. W tym samym czasie delegaci centrali wileńskiej dokonali wizytacji organizacji młodzieży w powiecie mołodeczańskim, stwierdzając tam dodatnie wyniki pracy.

Odroczenie procesu. Po zbadaniu świadków w sprawie nadużyć w K.K.O. proces został odroczony do dnia 23 kwietnia. W czasie tej przerwy pracują eksperci, powołani do rozprawy tak ze strony oskarżenia, jak też ze strony obrony. Podobne odroczenia dla pracy ekspertów były stosowane w głośnym procesie o nadużycia w grodzieńskim urzędzie skarbowym. Wznowienie rozprawy przeciwko b. władzom K.K.O. oczekiwane jest ze zrozumiałym zainteresowaniem opinii społecznej.

Nowe ceny. Magistrat m. Grodna ustalił nowe ceny na mąkę, pieczywo i kaszę za 1 kg. Mąka żytnia razowa 95 proc. 23 gr. i także mąka 65 proc. 30 gr. w hurcie; chleb żytni razowy 95 proc. 23 gr. w detalu, także chleb 65 proc. 30 gr., chleb pszenno (rynkowy) 50 gr., pszenno (batony) 55 gr., kajzerki 65 gr., kasza pęczak 33 gr. w hurcie i 38 gr. w detalu, kasza jęczmienna 33 gr. i 38 gr., perłowa 36 gr. i 40 gr. manna (gryzik) 46 gr. i 53 gr. Ceny te obowiązują od 16 b.m.

Rewizja w wydawnictwie białoruskim. W dniu 10 lutego b.r. funkcjonariusze policji śledczej m. Wilna przeprowadzili szczegółową rewizję w lokalu redakcji „Wiadomości Białoruskich” oraz w mieszkaniu prywatnym redaktora tego wydawnictwa inż. Ad. Klimowicza. Szukano materiałów kompromitujących (ulotek nielegalnych), zabrano zaś powielacz do odbijania (pomnażania) druków.

Do Berezki Kartuskiej. Według relacji prasy codziennej w liczbie osób, zesłanych do obozu odosobnienia w Berezce Kartuskiej, znajduje się też białoruski poeta Sergiusz Siniak oraz działacz społeczny—Wierbicki—obaj z powiatu słonimskiego.

Uchylone zawieszenie „Białoruskiej Krynicy”

Sprawa zawieszenia wydawnictwa najstarszego w Wilnie, czasopisma białoruskiego „Białoruskaja Krynica” była rozpoznawana na rozprawie sądowej Sądu Grodzkiego w Wilnie w dniu 25 lutego b.r. — Sąd po rozpoznaniu całokształtu sprawy wyrok zawieszający wydawnictwo uchylił. Prokurator zapowiedział apelację od tego wyroku. — Czasopismo „Białoruskaja Krynica” ukazuje się tymczasem jako dwutygodnik.

PRACOWNIA OBUWIA W. Lipczyński

Grodno, ul. Brygidzka 5
Robota solidna
Ceny niskie

FIRMA „PIAST”

Grodno, ul. Pocztowa 20.

poleca wszelkie towary kolonialne, wędliny litewskie, żywieckie i wolińskie, szynki bekonowe „Polo”, sery, masło, jaja, miód lipcowy—wszystko w najlepszych gatunkach i po najniższych cenach.

NOWOOTWARTA PLACÓWKA CHRZEŚCJAŃSKA „Bazar Polski”

Grodno, Hovra 1
róg Dominikański. i Kalużiński
Poleca stale świeże sprowadzone z pierwszego źródła:

Masło deserowe. Sery holend. szwajc. i inne. **Kawę** Plutona, Jankiewiczza. **Herbatę** luz w wys. gat. **Wędliny Lit.**

ARTYKUŁY ŚWIĄTECZNE

Migdały, rodzyńki, orzechy, śliwki i t.p.

Prosimy o łaskawe poparcie.

Zdrowy żołądek jest fundamentem zdrowia!

Trzeba dbać, by żołądek sprawnie funkcjonował i przyzwyczaić go do systematycznego wypróżniania się. Nie wolno niszczyć organów trawienia obstrukcją, ponieważ w kiszce pozostają substancje gnilne, zatrzymujące organizm.

ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra Lauera

regulują żołądek, normują trawienie, łagodnie przeczyszczają, pobudzają przemianę materii, stosują się przy obstrukcji, przy cierpieniach wątroby, woreczka żółciowego, (kamicy żółciowej), przy cierpieniach hemoroidalnych i otyłości.

ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra LAUERA.

SKŁAD SUKNA FABRYK BIELSKICH i SKŁAD FUTER

Kazimierza Staszewskiego

Grodno, Dominikańska 18, tel. 315.

POLECA NAJTANIEJ W WIELKIM WYBORZE:

Sukna
Bławaty
Firany
Dywany
Koldry
Cerały

Futra

bezpośredni import
z miejsca pochodzenia.

Chrześcijański Zakład Krawiecki

Absolwenta paryskiej akademii kroju i szycia

Stanisława Brażuka

Grodno, Brygidzka 11

przyjmuje wszelkie roboty damskie i męskie w zakresie krawiectwa wchodzące. Wykonanie solidne

Dobry krawiec to gwarancja eleganckiego wyglądu pana

Jeżeli chcesz mieć przyzwoicie skrojony i uszyty garnitur palto i t.p.

To pamiętaj że w Grodnie przy ul. Napoleońskiej № 3 róg Witoldowej otworzona została chrześcijańska pracownia ubiorów cywilnych i wojskowych, której kierownictwo spoczywa w ręku bogatego w praktykę fachowca w pierwszorzędnym zakładach krawieckich Warszawy, Łodzi, Poznania. Pracownia wykonuje zlecenia według najnowszych modeli Paryża i Londynu z własnych i powierzonych materiałów na dogodnych warunkach.

Dla W-nego Duchowieństwa prowadzę dział sukien, palt i futer. UWAGA: na bieżący sezon wiosenno-letni jestem zaopatrzony w duży wybór materiałów Bielskich.

WYKONANIE GWARANTOWANE I PUNKTUALNE
CENY BARDZO PRZYSTĘPNE

PROSZĘ PAMIĘTAĆ ADRES: **JAN MACH**

24—9

Grodno, ul. Napoleońska 3.

**Materiały na sułanny,
Wełny,
Jedwabie,
Firany,
Kamgarny Bielskie**

oraz wszelką manufakturę poleca

GRODNO,
DOMINIKAŃSKA 9

„TKANINA”

PEWNOŚĆ WKŁADÓW
K K K
K R E D Y T Y
KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI w GRODNIE

Nowy Chrześcijański Sklep
Zegarmistrzowsko-Jubilerski

Andrzeja Mrozowskiego

w Grodnie, ul. Orlicz-Dreszera 6 (Pocztowa)

Poleca w dużym wyborze

zegarki damskie, męskie,

kredensowe i ściennie oraz wszelką biżuterię

Przy sklepie pracownia zegarmistrzowsko-jubilerska.

13—10

PAPIERY PROCENTOWE:

PREMIOWĄ POŻYCZKĘ INWESTYCYJNĄ,
 PREMIOWĄ POŻYCZKĘ DOLAROWĄ,
 4% POŻYCZKĘ KONSOLIDACYJNĄ i inne

KUPUJE I SPRZEDAJE

Hipoteczny Bank Spółdzielczy

w GRODNIE Dominikańska 16.

Do sezonu wiosennego

BIELIZNĘ DAMSKĄ oraz MĘSKĄ
 BLUZKI, POŃCZOCHY JEDW., TOREBKI,
 KRAWATY I WSZELKĄ GALANTERIĘ

po cenach wyjątkowo tanich

POLECA

1-ma **Józef MIKO**

Dominikańska 19 tel. 356

Chrześcijański Zakład Krawiecki

M. BARANOWSKIEGO

Grodno, Brygidzka 7

ZAWIADAMIA, iż wprowadził specjalny dział ubiorów dla duchowieństwa.

Przyjmuje zamówienia na sutanny, płaszcze i futra. 8—6

UBRAANIA GOTOWE

PALTA JESIONKI KURTKI MYSLIWSKIE

Kapelusze i czapki

BONŻURKI, WIATRÓWKI

WALIZKI

WIELKI WYBÓR KONFEKCJI

poleca firma

Władysława Cichockiego

Grodno, Orzeszkowej 4 (naprzeciw Starostwa) 8—7

Chrześcijański Gabinet Dentystyczny

Przesiedliwszy się z Poznańskiego do Grodna, otworzyłem
 GABINET DENTYSTYCZNY przy

ul. Dominikańskiej 17-a II p. w podwórzu

Przyjmuję od g. 4-ej do 6-ej. Oprócz leczenia wykonuje wszelkie prace techniczne.

Tadeusz Gryszczynski

lekarz dentysta.

9—9

Początek seansów: 4, 6, 8 i 10.

D Z I Ś!

Kino MALEŃKIE
 Horodniezańska 10

Najpiękniejszy sopran na świecie

Marta EGGERTH-Kiepurowa

i najlepszy tenor holenderski JOHANNET HEESTER
 w najnowszej przepięknej komedii muzycznej p.t.

„Pieśń jej matki”

(K O N C E R T)

Nad program: aktualia

NOWE KINO
 ul. Brygidzka 2

„HELIOS”

CENY OD 25 GR.

Widz! Przyjdź! Zobacz oszałamiająco piękne dziewczęta,
 dzieci natury z Tahiti—raju na ziemi w filmie p.t.

„BOUNTY”

Rekordowa obsada w osobach:

Charles Laughton, Clark Gable, Franchot Tone

Pocz. seansów: 6, 8, 10, w niedzielę i sobotę seansy popoł.
 o godz. 12, 2 i 4

DŹWIĘKOWIEC
 Dominikańska 26

„Apollo”

Wstęp od 40 gr.

Pocz. seans.: 6, 8, 9, 15

Dziś! Wielkie najpotężniejsze widowisko świata p.t.

Anthony Adverse

(Przygody człowieka bez nazwiska)

Wspaniała obsada: Fredric March, Olivia de Havilland,
 Anita Louise i Claude Rains

Nad program: aktualia i przepiękne dodatki

Kino dźwiękowe
 Pocztowa, 4

„P A N”

WSTĘP
 od 25 gr.

Dziś! Dzieje 2 kobiet i mężczyzny oskarżonych o wykroc.
 przeciwko moralności w rewelacyjnym filmie p.t.

ICH TROJE

W roli głównej: Merle Oberon, Miriam Hopkins i inn.

I nowy dziecięcy genjusz ekranu Bonita Granville

Nad program: aktualia i dodatki

Kino DŹWIĘKOWE
 Orzeszkowej nr. 15

„UCIECHA”

WSTĘP
 25 gr.

Dziś wielki przebój filmowy o buźliwym życiu
 najsłynniejszego korsarza świata p.t.

„KAPITAN BLOOD”

W rol. gł.: Glivia De Havilland i Errol Flynn

Nad program: najnowsze aktualności PAT i przep. dodatki

Pocz. sean. od g. 6, 8, 10.15. W niedzielę i święta od g. 12

MAURYCJ WOLAŃSKI

— K R A W I E C —

specjalista ubiorów dla duchowieństwa katolickiego, przyjmuje zamówienia na różnego rodzaju sutanny, czamarki, palta, futra i t.p.

Grodno, ul. św. Kazimierza 87, tuż za strażą pożarną. Ceny przystępne.

Kupujcie wyroby krajowe